

EL

MAGAZÍN

Núm. 312

Divendres, 19 de gener de 2024

ECONOMIA

La necessitat d'incidir en la intencionalitat de Gotham en l'informe sobre Grifols

MÚSICA

El 2024 portarà nous discos de Guillem Gisbert i Estopa

ALBERT LLIMÓS

YAGO GARCÍA

"Tots els que hem provat la primera copa ara podríem ser uns addicts"

ENTREVISTA

YAGO GARCÍA

“A Alcohòlics Anònims el primer que aprenen és que no són uns viciosos sinó que tenen una malaltia mental”

Després del ressò que va obtenir ‘Qui va matar Helena Jubany?’, el periodista Yago García Zamora (Barcelona, 1995) torna amb un nou llibre que és fruit del millor periodisme d’investigació barrejat amb un gran pols narratiu. És ‘La primera copa’ (Ara Llibres), on retrata el món de l’alcoholisme a través dels molts rostres humans dels que el pateixen. Per fer-ho ha comptat amb l’ajut i complicitat d’Alcohòlics Anònims.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

Al principi, això havia de ser només un reportatge i es va acabar convertint en un llibre. Quin fil hi va veure, per estirar?

Vaig començar a investigar sobre Alcohòlics Anònims quan tenia el llibre sobre Helena Jubany acabat. La meua idea era trobar un tema per fer un article curtet, i vaig començar a anar a les reunions del grup del Poblenou, a Barcelona. Amb el que havia tret del primer mes d’investigació vaig compondre un article, no gaire llarg, per aprofitar-ho. Però de seguida vaig entendre que hi havia molta teca. L’article, al final, no es va publicar. Era una mica ambiciós en l’estil, amb punts de vista diferents, i el diari on havia de sortir em van demanar que hi fes canvis. En aquell moment ja tenia clar que allò havia de ser un llibre.

Alguns testimonis parlen d’Alcohòlics Anònims gairebé com un suïcida parlaria del Telèfon de l’Esperança. L’última porta on truquen els que es troben al fons del pou.

De fet és això, és molt semblant. Alguns truquen precisament al Telèfon de l’Esperança i els redirigien a Alcohòlics Anònims. Hi arriben quan tot ha fallat, quan són al fons del pou i aquesta mà els aixeca. Però no sempre és així. N’hi ha que hi arriben quan encara no han tocat

fons, i passen recaigudes... El que fa interessant Alcohòlics Anònims és que tots, quan entren allà, no es troben professionals sinó altres persones com ells que els expliquen la seva experiència: “Jo estava com tu, he fet tot això i ara estic bé”.

Venen rebotats des de sistemes assistencials on se’ls ha tractat de forma més, diguem, convencional o farmacològica?

El que arriba nou, no està sempre receptiu a aquest missatge. Només ho està quan realment es troba en una situació extrema. Han fet moltes provatures que no han funcionat i no ho poden deixar, perquè aquesta és l’essència de la malaltia. Potser han passat un temps sense beure, han canviat de beguda o s’han tornat cíclics: aguantant tota la setmana sense beure per després fer-ho compulsivament. Això sol anar cada vegada a pitjor, fins que ve un moment en què es rendeixen. Aquest rendir-se és el que fa que s’identifiquin amb el que els expliquen els veterans que són allà. I llavors els fan cas, segueixen els passos i s’acaben recuperant.

“Aquí al primer pas admetem que som impotents davant de l’alcohol”, diu un dels testimonis. El primer pas, però potser el més difícil?

És l’essència de la recuperació i a la vegada el que fa difícil de lidiar amb les malalties mentals, i específicament amb les addiccions.

“No hi ha terapeutes, allà només hi ha alcohòlics que es reuneixen i es donen suport entre ells. Des de veterans que porten trenta anys abstemis fins a gent que encara està bevent”

I el que ho fa tan dur per als familiars, perquè un alcohòlic no es deixa ajudar, com qualsevol addicte a altres substàncies. Un alcohòlic, moltes vegades, és conscient que s'està matant, i allò terrible de la malaltia és que ells volen parar però no poden. Perquè no és una qüestió de voluntat. I és difícil d'entendre, perquè pensen que són uns viciosos, que no són prou forts o que estan condemnats. I allà, quan arriben, el que aprenen primer és que tenen una malaltia mental. D'aquí ve el títol del llibre: la perillosa és la primera copa perquè et porta a la resta.

Si més no per a algunes persones...

És que tots els que hem provat la primera copa, tots els que hem tastat l'alcohol alguna vegada podíem haver acabat addictes. L'alcoholisme és semblant, en certa manera, a una al·lèrgia, que hi ha gent que la té i altres que no. Els que no en som, no sabíem prèviament si ho seríem o no.

Es va apropar a Alcohòlics Anònims. Com reben aquests grups que tenen per norma no fer proselitisme la presència d'un periodista? Algú que arriba allà per explicar allò que normalment fan entre ells, a porta tancada.

Al llibre hi ha la voluntat de conèixer un entorn poc conegut com és el d'Alcohòlics Anònims, m'hi vaig voler apropar per explicar aquestes històries. La veritat és que són molt oberts. El darrer pas d'un codi de 12 que tenen consisteix a passar el missatge. Un cop t'has recuperat, representa que has de fer-ho per ajudar el que encara pateix. Per això no estan tancats a nous membres, ni que la gent els conegui. No fan promoció però sí que fan atracció: ser allà, que el seu missatge vagi a fora perquè qualsevol que ho necessiti sàpiga on ha d'anar.

Aquest projecte, com tants d'altres, va néixer durant el confinament. Però era un moment en què, precisament, el que no podia fer la gent era trobar-se.

Sí. En el confinament, primer vaig posar-me a llegir l'*Ulisses* de James Joyce. Em va *tombar*. Com que tenia l'ego una mica picat, vaig anar a *La broma infinita* de David Foster Wallace. Ell era addicte, no només a l'alcohol. Va viure en una residència per tractar-se, i d'aquí surt la trama principal del seu llibre. Em va atrapar per la forma com explicava la malaltia: tu tenies la sensació d'haver-ho viscut i d'entendre perfectament el que passava pel seu cap. Hi parlava dels Alcohòlics Anònims de Boston com uns de diferents, que tenien moltes particularitats. Jo ja sabia que aquí també hi eren, i em van venir ganes de saber què feien i, sobretot, qui eren.

En sabem allò que surt a les pel·lícules. La reunió, el que es presenta dient el seu nom i “soc alcohòlic” i els altres que el contesten a cor donant-li la benvinguda. I fins aquí.

Exacte. I a mi m'interessava apropar-m'hi com a periodista per conèixer-los, entendre'ls i explicar-ho. Vaig enviar un correu a l'àrea 6 d'Alcohòlics Anònims, que és la de Barcelona. Intuïa que seria difícil parlar amb els mateixos alcohòlics, i demanava per entrevistar primer els professionals que treballassin amb ells, per veure si em feien d'inter-

“Quan arriben ningú no els diu que han de deixar de beure, o que han de fer això o allò. Només que s'asseguin i escoltin. El nouvingut està sentint algú que li explica la seva mateixa història”

mediari. I em diuen “quins professionals”?

És perquè no n'hi ha, no hi ha terapeutes en aquests grups.

Allà només hi ha alcohòlics que es reuneixen i es donen suport entre ells. Una teràpia de grup. Hi ha des de veterans que porten trenta anys sense beure fins a gent que encara està bevent. I és precisament això el que fa que el programa tingui èxit. Potser n'hi arriben de rebotats, que ho han provat tot i no els funciona, o fins i tot altres que encara estan bevent. Hi ha moltes maneres de deixar-ho, i si funcionen són vàlides. Partim del fet que les addiccions són complicades de tractar perquè requereixen la voluntat del pacient. El que fa especial Alcohòlics Anònims és la identificació: allà quan arriben ningú no els diu que han de deixar de beure o fer això o allò. Només que s'asseguin i escoltin. El nouvingut està sentint algú que li explica la seva mateixa història: les quantitats que bevia, les burrades que feia... i que ara seguint aquests passos està bé. Si han tocat fons i estan rendits i disposats a fer el que calgui, donen el pas: jo vull fer el que tu has fet.

El llibre està ple d'històries humanes que, per si no ho sabíem, demostren que en l'alcoholisme hi pot caure tothom. No hi ha distinció d'edat, de sexe o de classe social. La varietat de perfils que hi ha al llibre és molt diversa...

L'únic que tenen en comú és que són alcohòlics. Hi ha una idea que es repeteix bastant a les reunions, i és que les coses que ells creien que els donaven valor com a individus aquí són irrellevants. Tenir una feina exitosa, ser eloqüent... és igual. Allà se l'estima pels seus defectes, no per les seves virtuts. I això és força contraintuïtiu. Hi ha un llibre d'una autora nord-americana, Leslie Jamison, que es

diu *La força dels dies*, on ella parla de l'alcoholisme des de diferents vessants i explicant la seva pròpia experiència. Com a escriptora sap que el valor del seu estil és el que la diferencia dels altres. A mi i a tothom ens han explicat de petits que allò que tenim de diferent és el que ens fa valuosos. Però arriben allà a Alcohòlics Anònims i es trenquen totes aquestes idees preconcebudes. Penses que ets especial, que amb tu no funcionaran els clixés i frases fetes del grup... fins que veus que tu ets com ells, com els altres. I la força del col·lectiu és la que et salvarà.

Recordo un cas dels que vostè explica. Un home que de jove va tenir por de ser rebutjat pels pares perquè li agradaven els altres nois. Va venir, efectivament, el rebuig de la mare i la caiguda en l'alcohol. La majoria dels Alcohòlics Anònims són persones que arrosseguen una motxilla vital, com aquesta?

No necessàriament. I és independent. Hi ha gent que ha tingut infàncies molt dures, famílies desestructurades, problemes que et podrien fer pensar que han estat la causa de l'alcoholisme, i n'hi ha que no. Gent que ha tingut vides perfectament normals, famílies estàndard sense conflictes... i han estat alcohòlics. Perquè aquesta malaltia està condicionada per factors genètics i ambientals. La teva genètica et predisposa, i els factors ambientals poden influir sobre aquesta genètica i alterar-la. Això fa que sigui tan difícil de curar. Al llibre intento explicar en un capítol quin és el procés...

Sí, un capítol en què es posa més científic i que fins i tot es distingeix tipogràficament de la resta.

Buscava un document que fos tècnic i exhaustiu sobre els efectes de l'abstinència. No el vaig trobar, i el vaig escriure jo. L'addicció es podria arribar a curar, en teoria, si fóssim capaços d'aïllar els gens que hi intervenen. Això encara no ho sabem. Però fins i tot si ho sabéssim i intervinguéssim en un codi genètic, les coses que li van passant a aquella persona (l'epigenètica) ho podria canviar.

Hi ha algun cas que l'hagi colpit especialment, de tots els que hi ha al llibre?

Tots són importants, però hi ha històries que tenen més impacte. Totes són diferents, però totes s'assemblen en alguna mesura. Llavors un dels perills del llibre era que es confonguessin, que no sumessin interès. Les persones amb qui més contacte he tingut són la Isabel i la Veronique, les protagonistes del llibre si és que n'hi ha algunes. Totes dues són dones que fa molts anys que són a Alcohòlics Anònims però que han tingut trajectòries molt diferents. La Veronique va començar molt jove i als 21 anys ja s'estava recuperant. Una carrera curta i intensa. És com una figura d'autoritat moral en el grup del Poblenou, i la gent que hi entra se l'escolta, perquè a més és intel·ligent i capaç d'emparaular la seva història. Ves a saber quanta gent s'ha rehabilitat per causa d'ella! El cas de la Isabel és diferent: va començar molt més tard però va tenir el punt àlgid quan tenia tres fills petits. S'hi sumaven altres factors: era mare, i s'havia de fer càrrec dels nens igualment perquè el seu marit no l'ajudava.

“Un alcohòlic, moltes vegades, és conscient que s'està matant, i allò terrible de la malaltia és que ells volen parar i no poden. Perquè no és una qüestió de voluntat”

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Entre Davos i Oxfam

Aquests dies, com és costum, es reuneix el Fòrum Mundial de Davos. El poder econòmic global concerta estratègies de futur mentre crida els governants dels principals països a escoltar les seves receptes. Una autèntica exhibició del poder real enfront d'un subjugat àmbit polític. Com a contrapunt i de manera molt adequada, Oxfam ha publicat el seu informe anual sobre el greu problema de la desigualtat econòmica –Desigualtat, SA–, on posa de manifest que aquest és un tema en el qual no progressem adequadament, ans el contrari. La concentració de riquesa en uns pocs i la de pobresa en uns molts va en augment. Aquesta és la dinàmica socioeconòmica des de fa unes dècades i que la política no aconsegueix de contrarestar. La falta de capacitat dels estats per imposar una fiscalitat realment progressiva i que elimini l'elisió i el frau fiscal facilita els grans enriquiments i l'augment de la iniquitat, com també la no-intervenció i regulació adequada del mercat laboral, comporta una caiguda, a curt i llarg termini, dels salaris respecte de la inflació. Ho explica de manera fàcil l'economista francès Thomas Piketty: les rendes de capital i del treball evolucionen de manera dispar mirant sèries llargues. La concentració de riquesa d'uns i l'empobriment relatiu o absolut dels altres té a veure amb aquesta lògica perversa.

L'informe d'Oxfam ens proporciona dades eloqüents, demolidores. El 21% de la població del món, això que en diem el Nord global, posseeix el 69% de la riquesa mundial. El valor de mercat de les 10 majors empreses del món supera el PIB

combinat de tots els països de l'Àfrica i l'Amèrica Llatina. La propietat d'accions beneficia desproporcionadament els més rics, ja que l'1% més ric disposa del 43% dels actius financers globals. Les 148 majors corporacions van tenir el 2022 un 52% més de beneficis dels que havien tingut el 2018. És ben bé que la pandèmia no ha anat pas malament per a tothom. Apple ha vist créixer, només el 2023, la seva cotització borsària un 49%, superant els 3 bilions de dòlars de valoració dinerària. Això significa superar el PIB de França i acostar-se al de la sisena economia mundial que és Gran Bretanya. Mentre això succeeix, a

Combatre la desigualtat, reduir-la, és probablement el major imperatiu que tenen avui els governants

l'altra extrem, els 5.000 milions de persones que formen el 60% de la població més modesta del món han vist disminuir la seva riquesa agregada i, de manera més concreta, els salaris de 1.000 milions de persones no han seguit el ritme de la inflació. Més a l'extrem, el nombre d'exclusos social i laboralment també ha augmentat. Només cal donar un cop d'ull com la misèria conviu amb la riquesa extrema a les nostres ciutats globals. Mentre això passa, es redueixen els tipus efectius dels impostos sobre beneficis o gairebé s'eliminen els de patrimoni i els de transmissió.

A Espanya, la dinàmica és tan o més exagerada que el que es dona arreu. El 10% més ric de la població concentra més de la meitat de la riquesa. Si filem més prim, l'1% ultrarric acapara el 22% de la riquesa global del país. Mentrestant, el 50% de les unitats familiars menys afavorides, només obtenen el 8% del riquesa del país. Aquesta dinàmica no ha pogut ser contrarestatada de manera suficient per les mesures socials i laborals preses pel govern. L'augment del 50% del salari mínim no ha bastat perquè els salaris caiguessin per sota de la inflació. Un dels problemes de l'economia espanyola és que la concentració d'empreses que actuen en forma d'oligopoli en els sectors claus com l'elèctric o el bancari ha agreujat molt la situació. En aquests sectors, el creixement de beneficis resulta impúdic, com també la remuneració de directius i el repartiment de dividends. A 14 milions de persones els han augmentat els costos de la hipoteca i el 17% de les famílies no es poden escalfar adequadament a l'hivern. La desigualtat és un corrosiu social i polític immens. El creixement de plantejaments polítics extrems i excloents descansa sobre la humiliació a la qual se sotmeten sectors cada vegada més amplis de la societat, faltats de qualsevol perspectiva i només amb el dret a expressar el seu malestar de manera ben poc constructiva. Combatre la desigualtat, reduir-la, és probablement el major imperatiu que tenen a dia d'avui els governants. Si l'evolució, com indica Oxfam, va en sentit contrari resulta un gran fracàs que donarà lloc a conseqüències cada vegada més nefastes.

Carles Duarte

Rodolfo del Hoyo

Entre els autors catalans nascuts als anys cinquanta, Rodolfo del Hoyo ocupa un lloc singular i rellevant. Recentment ha fet 70 anys i s'han publicat l'antologia de la seva poesia *L'Intèrpret i el caminant (1986-2022)* i el llibre de narracions breus *L'estora*. Nascut a Barcelona, després d'un breu període a Montcada i Reixac, la seva família s'instal·la a Santa Coloma de Gramenet, on ha viscut des d'aleshores. De pares castellanoparlants, va aprendre el català al carrer i ha esdevingut un referent important de la literatura catalana dins de la seva generació. Ha excel·lit com a poeta i com a narrador. Vinculat a l'activisme i a la gestió cultural, és un dels escriptors que han contribuït a configurar una realitat literària de gruix al que s'ha arribat a anomenar Barcelonès Nord i que, pel que fa a la poesia, ha tingut Màrius Sampere com un dels seus principals exponents. Podem associar-hi també Jordi Valls, Vicenç Llorca o Joan de la Vega. Doncs bé, em vull

aturar en el seu darrer volum de relats, *L'estora*. Es tracta d'un recull on Rodolfo del Hoyo combina breus històries situades en el territori de l'absurd, que cerquen la nostra perplexitat, però també la nostra reflexió, i narracions on els protagonistes se senten atrapats entre la solitud i el desig. Configurem la nostra existència a partir de rutines i certes aparents, a cavall entre el somni, la memòria i l'oblit. I els malsons recreen el lligam entre el que imaginem i el que és, fins al punt que incideixen en la nostra percepció del que s'esdevé. És menys autèntic el que sentim en un estat oníric que quan estem desvetllats? Rodolfo del Hoyo ens capbussa de ple en la fràgil frontera entre els dos plans i ens convida a reconsiderar judicis sobre qui som veritablement davant dels altres, però també davant nostre. Els nostres anhels i les nostres temences sovint ens expliquen millor que l'ordre damunt del qual estructurem els nostres dies.

A *L'estora* Rodolfo del Hoyo anota: "Els records acaben sent fantasies que construïm per ajudar-nos a viure." No som pas robots que enregistren i reproduïen el que ha succeït. Interpretem el passat des d'una mirada subjectiva, sovint des d'una justificació, conscient o no, del nostre present, per fer encaixar el qui vam ser i el qui voldríem haver estat. Del Hoyo hi afegeix: "Potser els records s'adaptin a les nostres necessitats i la vida recordada no és la vida viscuda." Però acostumem a recordar només una petita part del que hem experimentat. Del Hoyo es demana: "Perdem el que no recordem?" O roman d'una manera oculta fins que de vegades una circumstància imprevista projecta la llum sobre el que havia quedat en penombra dins nostre? Aquests relats ens en parlen i al mateix temps tracten de la inclinació a fugir de nosaltres mateixos, a esquivar el nostre propi rostre. Rodolfo del Hoyo ens aproxima, a més, la solitud que ens és de vegades l'últim refugi: "El silenci era el mirall de la soledat."

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Teresa Costa-Gramunt

Exlibris de Luisa García-Muro

Acaba de sortir de l'obrador el darrer número 77 de la revista *Exlibris*, publicació d'història, teoria, col·leccionisme i tècnica de l'exlibris. Aquesta revista, de la qual surten dos números a l'any, ja fa 35 anys que es publica d'ençà la fundació, l'any 1989, de l'Associació Catalana d'Exlibristes (ACE). La revista *Exlibris* és portaveu de l'ACE.

Aquest número 77 és monogràfic i està dedicat a l'artista Luisa García-Muro, que ha fet 80 anys. Quina millor manera d'homenatjar una de les sòcies de l'ACE que reunir en la revista *Exlibris* el seu treball exlibrístic que està reproduït en aquest número especial.

Cal celebrar el nombre d'exlibris realitzats, 240, com cal admirar la seva tècnica: el gravat calco-gràfic, el seu estil inconfusible i la seva personal iconografia.

Amb el títol *Luisa García-Muro, artista i exlibrista*, s'obre aquesta publicació que dona fe de l'obra realitzada en el camp de l'exlibrisme per part de l'artista. La reproducció dels exlibris està acompanyada de textos dedicats al treball de l'autora signats

pel crític Josep M. Cadena (en signa dos), Marià Casas (president de l'ACE), qui escriu aquest article (exlibrista i fundadora de l'ACE), el crític Ramon Casalé i el crític Arnau Puig. Tots coincidim a destacar els trets sobresortints de l'estètica de Luisa García-Muro: la seva lluminositat i harmonia compositiva, la sensació de calidesa i intimitat que desprèn la seva iconografia composta d'elements senzills, quotidians, com jo mateixa escric en el text: "Llicenciada en Belles Arts en les especialitats de pintura i gravat, docent en aquests àmbits i artista de llarga

trajectòria en el nostre entorn cultural, Luisa García-Muro ha desenvolupat una sòbria, sensible i original obra plàstica en què l'estudi on treballa i tot el que s'hi mou s'erigeix protagonista. En aquest escenari insòlit de l'espai interior del seu taller, García-Muro hi organitza els seus bodegons, sovint construïts amb els propis estris i materials de treball: teles, llibres d'estudi o consulta, pots de pintura, pinzells, tinters, llapis i burins".

"L'originalitat de Luisa García-Muro [en les seves pintures, en els seus gravats, en els seus exlibris] es troba en la senzillesa dels seus plantejaments temàtics", afirma Josep M. Cadena, i no es pot dir millor.

REVISTA EXLIBRIS NÚM. 77

Autors: Diversos

Editorial: Associació Catalana d'Exlibristes

Lloc i any d'edició: Tarragona, 2023

Nombre de pàgines: 40

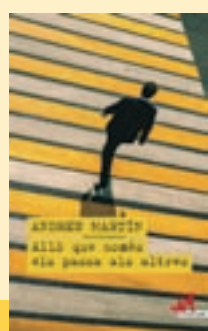
NOVETATS EDITORIALS

'Riu de safirs'

Marc Pastor
Ed. 62

Any 1998. A la vora d'un poble de Madagascar, hi troben safirs. Neix la mineria, creix la ciutat, un lloc sense llei. O amb la poca que intenta aplicar el tinent Tahiri, un policia que, si més no, encara té principis i fa el que pot amb una tropa d'agents corruptes o ineptes. La ciutat d'Illakaka és una olla de pressió, i allà hi arriba una dona misteriosa, que sembla que pot preveure les morts.

'Allò que només els passa als altres'

Andreu Martín / Ed. Clandestina

Quan el degà de la novel·la negra en català publica un nou títol, atents els amants del gènere. Martín torna amb una història de la Barcelona sòrdida postindependentista. A una banda, un advocat d'ofici en hores baixes que ha de salvar un jove d'una acusació greu. A l'altra, un jutge que és sospitós d'haver fabricat aquesta acusació. I enmig, un clan mafiós que trafica armes i drogues.

'Fins a l'última pedra'

Berta Creus
Ed. Males Herbes

Males Herbes és una editorial especialitzada a trobar perles. La darrera és aquesta jove escriptora de Sant Martí de Tous que debuta amb aquesta novel·la. O recull de contes, segons com es miri. Algú que arriba a un poble abandonat, una vella que el convida a escoltar les pedres, històries que ressonen paret endins i enfora... A mig camí de la llegenda i amb un vocabulari riquíssim.

'La dansa dels dies'

Àlex Susanna
Ed. Proa

En els últims anys, l'escriptor i gestor cultural Àlex Susanna ha teixit una de les obres de prosa memorialística més interessants de la literatura catalana actual. Ara ens en lliura una nova entrega, que comprèn un any, del febrer de 2021 al febrer de 2022. Hi ha cultura (arts, literatura...) però també viatges, natura, amistat i notes d'un espectador atent a la realitat del món.

'Les petjades de la memòria'

Josep M. Muñoz / L'Avenç

Durant 24 anys, Josep M. Muñoz va estar al capdavant de la revista *L'Avenç*. I durant aquest temps va publicar moltes entrevistes, una selecció de les quals integra aquest volum. Són testimonis d'un moment però, a la vegada, documents històrics: amb Joan B. Culla, Bernardo Atxaga, Miquel Barceló, Antonio Franco, Núria Sales, Carmen Claudin... el mosaic que dibuixa uns temps.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

312

 CONSORCI PER A LA
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Gentilicis 9: Malla

El municipi de Malla, situat a la riba de la riera de Tona prop d'on aquesta es troba amb el Gurri, és una antiga població que ha passat per mans diverses. Va créixer entorn d'un castell situat al puig del Clascar o de Malla, i passà per les mans de diverses famílies nobles, de les esglésies de Vic i de Ripoll, i finalment acabà essent propietat de la família dels Cabrera, en concret de Roger de Malla, de la qual prengué el nom definitiu.

Segons Coromines, al seu *Onomasticon Cataloniae*, el nom de Malla prové possiblement del llatí tardà *medalia*, o sigui 'rocalia, zona propera' per la seva proximitat a altres nuclis de població més grans. Està documentada com a "*Medalla*" des del segle XI, cosa que reforça aquesta hipòtesi i ens dona arguments per pensar si Roger de Malla, que

ja habitava a Sant Vicenç de Malla, li donà el nom o si fou el poble que prengué el seu. El gentilici dels habitants de Malla és *mallenc* i *mallenca*.

Fonts:
Història - Ajuntament de Malla (malla-osona.cat)
Onomasticon Cataloniae

Foto:
església de Sant Vicenç
de Malla

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

L'entrenador que va arribar i moldre

Tot és relatiu en la vida. Molt relatiu. I en l'esport, encara més. És emocionant veure i sentir periodistes xerrant i pontificant durant hores infinites sobre els carrilers centrals, jugar entre línies o el *pick and roll*, com si de fet hi entenguessin bastant més que els mateixos tècnics. Des que tinc ús de raó que vaig a veure els partits del Ripoll

d'hoquei patins, i encara ara hi entenc tan poc que amb prou feines sé si l'equip juga bé o malament, o si han marcat gol. I potser millor que així sigui. Fa molts anys vaig entrevistar una ripollesa que havia dirigit un curtmetratge, i em deia que era incapaç de veure una pel·lícula sense analitzar-ne tots els paràmetres, i això li impedia de gaudir-la com ho havia fet de petita.

Quan l'estiu de 1984 Terry Venables va aterrar a Barcelona per agafar un equip en el qual César Luis Menotti havia fet gala d'un verb barroc i sovint buit, i de ser un estirat que sobreprotegia Maradona, posant fins i tot els entrenaments en horari de tarda perquè les nits es feien llargues. El jugador argentí també va marxar, i al seu lloc va arribar un escocès notable, Steve Archibald, que va contribuir a guanyar el campionat de lliga, onze anys després de l'últim. Si això ho explico a alguns d'aquests entesos que no han fet res més que pontificar teories avantatgistes durant tota la vida, diran que no hi entenc res. I tindran raó. Però ells tampoc. No poques vegades he sentit la teoria que Venables

només va aprofitar-se d'un equip que Menotti va deixar encarrilat per guanyar-ho tot, i li encolomen el pecat de no haver fitxat Hugo Sánchez. I un be negre, amb potes rosses... i *motxo*.

Venables va arribar per recomanació de Bobby Robson. Venia d'haver debutat amb el Crystal Palace i d'entrenar quatre anys més el Queens Park Rangers,

dos clubs londinencs on també havia jugat i que des d'aleshores tinc al meu radar de bons desitjos. Sempre em va sobtar el seu costum de mirar-se les primeres parts des de la llotja, i em va sorprendre que s'atrevis a parlar català quan amb prou feines entenia el castellà. El seu tarannà extravertit i inquiet, el van portar a actuar com a *crooner*, cantant amb prou solvència, i escriure a quatre mans amb Gordon Williams sota el pseudònim P.B. Yuill.

Aquella lliga 84-85 va ser la primera que recordo. El bon to físic de l'equip asfixiava els rivals i permetia recuperar la pilota a mig camp. Venables va consolidar al primer equip jugadors de la Masia com Calderé, Clos i Rojo, va treure el millor rendiment de Schuster, i fins i tot, la temporada següent, va arribar a la final d'una Copa d'Europa, que no jugaven des de feia un quart de segle. I la va perdre, però el cor dels culers ja el tenia guanyat des de feia temps. El 25 de novembre de l'any passat, el tècnic de qui més bon record guardo a la banqueta blaugrana va deixar-nos a 80 anys.

Divendres 25 de maig de 1984
Terry Venables fitxa pel FC Barcelona

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

LOU REED

'Berlin'

RCA 1973

Berlin, el tercer disc de Lou Reed en solitari després de deixar la Velvet Underground, és possiblement el disc més depriment de la història del rock. Al llarg de les 10 cançons de l'àlbum, Reed explica la història d'una parella de bohemis drogoaddictes, ell i ella, que bàsicament s'alimenten de drogues en un Berlín decadent i fosc. Tot això amb una música i arranjaments sobrecarregats de guitarres, teclats, trompes, cordes i bateria. I entre els músics, dues figures com Jack Bruce a la guitarra i Steve Winwood als teclats. Pel que s'ha dit, Lou Reed no toca cap instrument, ni la guitarra. Es va limitar a compondre unes quantes cançons precioses i a cantar-les. El disc, quan es va publicar el 1973, va ser rebut gairebé amb insults per la crítica. Mig segle després, està considerat un dels grans discos de Lou Reed –per mi, el millor–, però ja se sap, a vegades els crítics tenen pa a l'ull. El tema més famós del disc

és “Caroline Says”, que té dues versions, una de rapideta i una de molt lenta i trista. També estan molt bé “Lady Day” i “How Do You Think It Feels”, però les dues joies apareixen al final del disc. Una és la llarga “The Kids”, amb el plor d'un nen real inclòs, i la que tanca l'àlbum, “Sad Song”, que malgrat el títol (“Cançó trista”) infon una mica d'esperança a tanta desesperació; no tot és tan negre, home.

NOTES

El 2024 portarà nous discos de Guillem Gisbert o Estopa

El 2024, musicalment parlant, serà un any de comiats a l'escena catalana. Faran gira d'adeu (amb retorn o sense) Zoo, Cesk Freixas, Mazoni, Xavi Sarrià... Però també serà un any de retorns i d'esperats debuts discogràfics. Un dels més sonats serà l'estrena en solitari del cantant de Manel Guillem Gisbert. El quartet barceloní de moment està en hibernació –en principi no ha plegat definitivament– però aquest 2024 no farà concerts. La seva veu cantant, però, sí que en farà per presentar un disc en solitari que es publicarà al mes de març i que ha aixecat molta expectació. Al març també arribarà el nou disc d'Els Amics de les Arts, que es titularà *Les paraules que triem no dir* i serà el vuitè àlbum d'estudi ja de la seva carrera. A la primavera també s'espera disc nou de Ginestà, de Ferran Palau o dels osonencs Oques Grasses. Parlant d'osonencs, el 2024 també ha d'arribar el sisè disc d'Obeses, un nou àlbum de la gurbetana Ju, disc de la cantautora lluçanesa Mar Pujol i el nou treball de Marcel i Júlia, que es publicarà el 9 de febrer. D'entre els discos més esperats també destaca la nova col·laboració entre el solsoní Roger Mas i la Coblà Sant Jordi Ciutat de Barcelona, que arribarà a la tardor. I de l'escena de casa al març també arribarà *Estopa*, el nou disc dels rumberos Estopa que inclou el seu primer tema en català en 25 anys d'història, “La rumba del Pescaïlla”. La cantant de Vilassar Alba Farelo, universalment coneguda com a Bad Gyal, també presentarà un nou àlbum que es titularà *La joia*. Aquest enigmàtic títol ha fet que s'especuli sobre la presència d'algun tall en català. Ho descobrirem aviat. De discos, aquest 2024, és evident que no hi haurà sequera.

EL TEST

Joan Espuny

Primer instrument que vas aprendre a tocar. El piano. **Primer grup/coral del qual vas formar part.** L'Escolania de Montserrat. **Primer concert en directe?** L'any 2012 a Polònia, amb l'Escolania. **Primer disc que et vas comprar.** Tinc una font inesgotable de discos en el meu pare. **Quants discos tens aproximadament?** A casa en tenim un miler. **Salva'n tres.** *Teaser and the Firecut*, de Cat Stevens; *You Want It Darker*, de Leonard Cohen, i *Time Out*, de Dave Brubeck. **Grups o músics de capçalera.** Els pianistes Grigory Sokolov i Martha Argerich. **Un concert (com a públic) per recordar.** Daniil Trifonov al Palau de la Música Catalana de Barcelona.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

CALA VENTO

'Casa Linda'

Un dels discos més interessants del 2023 va ser *Casa Linda*, el nou treball del duet de rock format pels empordanesos Joan Delgado (veu i bateria) i Aleix Turon (veu i guitarres). Cala Vento van apostar fort i van gravar amb tres o quatre productors (als crèdits hi apareixen Youth, Emili Bosch, Santi García i Jordi Mora) per assegurar-se que el resultat fos òptim, cosa que es pot comprovar amb perles d'indie-rock com *No hay manera*. També hi ha col·laboracions de nivell com Amaral a *Teletecho* o Gorka Urbizu a *Passar pantalla*.

THE GRAMOPHONE

ALL STARS

'Call Your Friends'

The Gramophone All Stars habitualment ja són una bona colla, però en aquesta ocasió han trucat a parents i amics per muntar una autèntica *big band* i gravar un disc súper ambiciós i multitudinari. La primera convidada és Judit Neddermann, vocalista titular del grup durant deu anys que hi torna per cantar *Shit Happens*. També passen pel micro altres cantants que han col·laborat en les últimes gires del grup, com Sap-hie Wells, Tonia Richii o Kelly Isaiah (Koers), i *pitots* com Pol Omedes a la trompeta, Alba Pujals al trombó o Irene Reig al saxo alt. Un festival.

CARLES BELDA

'Ciclisme

aborigen. Vol. 1'

Aquest és un disc simple i sorprenent perquè està gravat únicament amb un orgue Hammond i els 14 talls que hi ha són tot temes instrumentals dedicats a esdeveniments, espais o personatges clau de la història del ciclisme als Països Catalans. Hi ha cançons per a Melcior Mauri, Joan Martí, els germans Timoner, per a l'equip Kelmé... Es nota que l'acordionista Carles Belda, un dels músics més inquiets del panorama folk català, és un malalt de la bici. Per cert, se n'ha fet una edició limitada en vinil amb un llibret il·lustrat per Toni Benaiges i textos de Julià Guillamon.

SALUT

Eva Remolina / AMIC

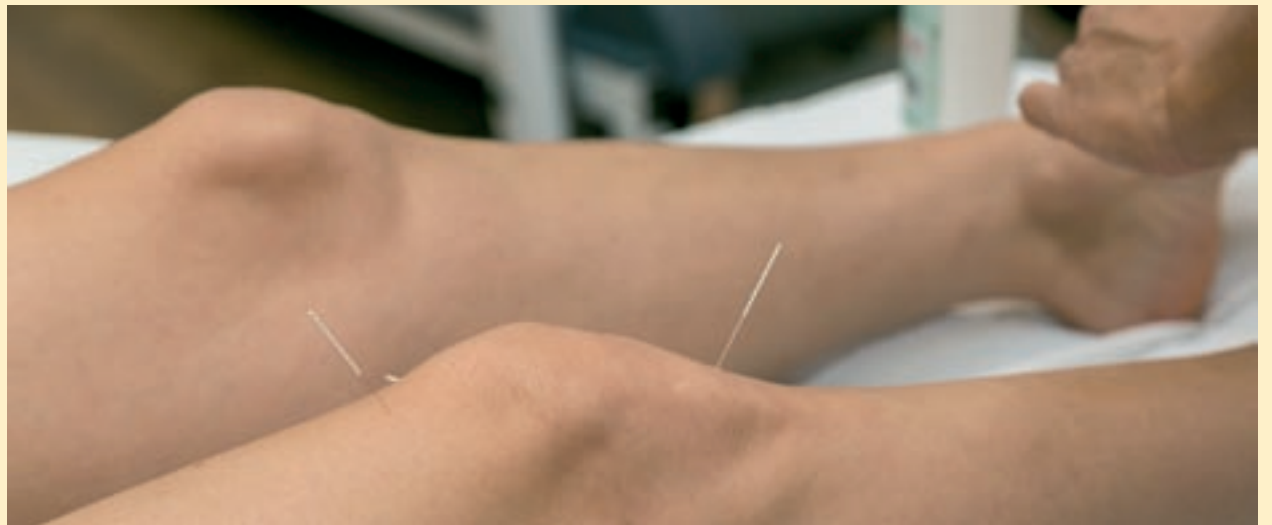
Teràpies alternatives: l'acupuntura, una tècnica mil·lenària per a la salut holística

L'acupuntura és una pràctica mèdica tradicional xinesa amb més de 2.500 anys d'història, que es fa servir com a teràpia complementària per a diverses condicions de salut.

Aquesta tècnica mil·lenària es basa en la inserció d'agulles fines en punts específics del cos (coneguts com a meridians) i associats amb òrgans i funcions específiques del cos, per tal d'estimular el flux d'energia vital, coneguda com a *qi* o *chi*, i restablir l'equilibri dels òrgans i les funcions corporals.

Aquesta pràctica es va basar en la filosofia taoista que considera que el cos és un sistema equilibrat d'energia, i qualsevol desequilibri pot causar malalties. Amb el temps, aquest coneixement es va consolidar en textos antics com l'*Huangdi Neijing*, que va establir els fonaments de la medicina tradicional xinesa.

Els practicants d'acupuntura creuen que aquesta pràctica pot ajudar a restablir l'equilibri del *qi* en el cos, alleujar el dolor, millorar la circulació san-

guínia i impulsar el sistema immunitari. Malgrat que l'acupuntura s'ha usat tradicionalment per tractar el dolor, ha demostrat ser efectiva per a una àmplia gamma de condicions, incloent-hi l'ansietat, la depressió i les nàusees. Per millorar els efectes de la teràpia, alguns acupuntors també ho complementen amb l'estimulació rotativa o l'aplicació de calor (moxibustió), entre d'altres.

Malgrat que hi ha estudis que indiquen els beneficis de l'acupuntura, algunes persones encara dubten de la seva eficàcia. No obstant això, s'ha augmentat la recerca científica sobre els mecanismes biològics de l'acupuntura i els seus beneficis clínics. La comunitat científica està treballant per comprendre millor com aquesta antiga tècnica pot interactuar amb els processos biològics moderns.

GASTRONOMIA

Eva Remolina / AMIC

Les croquetes: el plaer més cruixent

Les croquetes, aquest petit tresor culinari, ha celebrat aquesta setmana el seu dia nacional. La base d'una bona croqueta recau en una beixamel ben feta.

AQUESTS SÓN ELS INGREDIENTS QUE NECESSITES:

- 50 grams de mantega
- 50 grams de farina
- 500 ml de llet
- Sal i pebre al gust
- Nou moscada (opcional)

PAS A PAS:

■ Preparació de la beixamel

En una cassola a foc mitjà, cal fondre la mantega. Afegiu-hi la farina gradualment mentre remeneu constantment fins que obtingueu una pasta uniforme.

A poc a poc, afegiu-hi la llet sense deixar de remenar per evitar grumolls. Continueu remenant fins que la mescla arribi al punt de cocció i esde-

vingui una beixamel suau. Condimenteu amb sal, pebre i, si ho desitgeu, una mica de nou moscada per donar-li un toc especial.

■ Farcit

Tradicionalment, les croquetes s'omplen de pernil o pollastre, però n'hi ha de moltes varietats: bolets, bacallà, marisc o verdures.

Piqueu molt fi el pernil, el pollastre o l'ingredient que hagueu triat per al teu farcit. Incorporeu el farcit a la beixamel ja preparada. Barregueu-ho bé fins que tots els ingredients estiguin ben integrats.

Deixeu refredar la mescla a la nevera almenys durant dues hores. Això facilitarà la formació de les croquetes.

■ Per fer les croquetes

Amb les mans humides, preneu petites porcions de la mescla i doneu-los la forma característica de cilindres allargats.

Passeu les croquetes per ou batut i després per pa ratllat per donar-los el seu acabat cruixent. A continuació escalfeu una paella amb oli i fregiu les croquetes fins que estiguin daurades per tots els costats.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

TEMPS DE TEMPESTA A GRIFOLS

Els recels que la companyia catalana Grifols acumulava als mercats des de feia mesos van esclatar amb fermesa quan, dimarts de la setmana passada, es difonia un informe d'uns analistes amb finalitats poc transparents que es presenten al món amb el nom de Gotham City Research. Per més que aquest sigui el nom la ciutat de Batman, la set de justícia no és l'única de les seves finalitats, perquè també són una part activa del mercat amb interessos per fer baixar cotitzacions d'algunes empreses.

L'informe sobre Grifols de Gotham City Research atacava allà on més mal podia fer a la companyia: el deute. Grifols ha crescut de manera molt significativa en els últims anys, però el peatge que ha pagat ha estat un endeutament astronòmic. Els 9.450 milions d'euros que deu la companyia supera tota la seva facturació en un any –uns 6.000 milions–, la capitalització borsària –al preu de dilluns uns 5.200 milions–, i multiplica per nou els beneficis operatius de l'any passat. L'endeutament ja era la baula feble de Grifols. L'empresa, a més, havia tingut dificultats per la pandèmia. Els confinaments havien limitat l'accés a la seva primera matèria fonamental: la sang de donants, remunerats, que a través de complexos processos l'empresa converteix en teràpies per a pacients amb malalties, en molts casos d'extrema gravetat. Els donants no podien anar als centres de recollida, l'empresa va veure limitat el plasma per elaborar els seus productes i, sense productes, les vendes es van acabar ressentint. Menys vendes però el mateix endeutament, o fins i tot més.

Molt sintèticament, l'informe de Gotham posava en dubte la comptabilitat de Grifols per dos aspectes. Per una banda, infla els beneficis. Per l'altra minimitza les pèrdues. I en tots dos aspectes hi ha un vehicle, una societat anomenada Scantron amb domicili als Països Baixos, amb participació de la família Grífols i antics directius de la companyia. Aquesta és una societat patrimonial, que és accionista de Grifols i de diverses altres societats (el mateix Joventut de Badalona, la cavista Juvé i Camps, companyies immobiliàries i encara d'altres). Grifols havia comprat el 2018 dues companyies,

Haema i BPC Plasma, i al cap de poc temps les va vendre a Scantron, amb una opció de recompra. Qui, suposadament, ha de pagar el deute és Scantron. També qui, suposadament, emborso els beneficis d'aquestes empreses hauria de ser Scantron. Però resulta que, en nom de l'opció de recompra, Grifols inclou en els seus comptes els beneficis de les dues empreses. Un artifici financer que, afirma Grifols, té la validació tant dels auditors com de les autoritats a Espanya i als Estats Units.

És cert que alguns analistes assenyalen que Gotham no està dient exactament res que no se sabés. El que sí que va fer aquesta casa d'anàlisi va ser assenyalat que a la vista d'aquesta informació, el valor de Grifols és zero. No és difícil imaginar que un inversor amoïnats pel deute de Grifols i, sobretot, per la capacitat que pugui tenir l'empresa per retornar-lo, corregués a vendre's les accions, que cotitzaven a 14 euros el dia abans de la bomba de Gotham. Els intents dels directius per aturar el cop van ser tardans i poc sòlids i, en un sol dia, la cotització va baixar un 26%, a tocar dels nou euros. Només una demostració de fermesa quan va comunicar que emprendria accions contra Gotham va donar un efímer respir dimecres, perquè, dijous, les explicacions davant dels analistes en què no es va aportar gaire res de nou i només va destacar per una negació ("Scantron" no és el *family office* [societat de gestió del patrimoni familiar] dels Grífols") no van convèncer, amb noves davallades tant

dijous com divendres. Un 40% de capitalització (gairebé 3.000 milions d'euros) es van esfumar en una setmana negra per al valor de la farmacèutica.

És necessari incidir en la intencionalitat de Gotham. D'aquest equip en penja un vehicle inversor que es dedica a les operacions baixistes. En aquesta modalitat de joc de borsa entren en acció els títols que els grans grups inversors tenen per cedir a tercers, els operadors baixistes, a canvi d'una comissió. És com si posessin accions a lloguer. Aquests operadors venen les accions llogades al preu del dia i el que esperen és que la cotització baixi per poder comprar-les i embutxacar-se la diferència. Això va fer el vehicle inversor de Gotham. Va comprar accions de Grifols quan estaven a 14 euros i les van vendre quan van baixar de nou. En un dia, es calcula que van guanyar uns 17 milions d'euros.

Clarament, hi ha intencionalitat per part dels denunciants, però aquests també posaven l'accent en aspectes de Grifols que ja amoïnaven al mercat. D'aquesta història se'n poden extreure un parell de conclusions. La primera és que els operadors baixistes, tolerats en alguns mercats, seguits de prop en d'altres, tenen capacitat de manipular els mercats per al seu benefici. No els ha importat gens que Grifols tingui uns accionistes ara preocupats i uns 24.000 treballadors a l'expectativa, perquè és sabut que quan a les empreses van mal dades, el que més tranquil·litza als mercats és que s'acomiadi personal.

La segona conclusió és la necessitat que les empreses, les cotitzades per descomptat, però també les que no estan als parquets, facin un exercici de transparència. Grifols és una empresa que fabrica, amb qualitat, un producte essencial, que investiga per trobar noves aplicacions que curin més malalties. Però, precisament per això, no pot posar en risc els seus tractaments, dels quals depenen persones amb malalties sovint greus, per un joc d'artificis comptables. El primer pas és aclarir els dubtes. I el segon, deixar de banda la temptació de l'enginyeria financera. L'enginyeria és una eina excel·lent per fer ponts, però no té res a veure amb una comptabilitat responsable.

INDICADORS

Hipoteques a la baixa

La constitució d'hipoteques sobre habitatges a Catalunya va caure el 25,9% al novembre de 2023, segons dades del Col·legi de Registradors de la Propietat i Mercantils d'Espanya. L'informe assenyalava que es van firmar 5.092 hipoteques, i un any abans de 2022 se n'havien registrat 6.869. Pel que fa a les compravendes d'habitatge, també van experimentar una rebaixa del 16,8% al novembre.

Inflació menys intensa

L'índex de preus de consum (IPC) va tancar 2023 amb un repunt del 3,2% a Catalunya en comparació amb l'any anterior, segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE). La variació interanual supera en una dècima la de novembre (3,1%). Els preus dels aliments van continuar moderant-se, però encara es van mantenir elevats al desembre i van ser el 6,9% més cars que el 2022.

ALEGRIA INTERIOR

Toni Juclà / sodecaminar@gmail.com

Propòsits i oportunitats

Sempre s'ha dit que els propòsits estimulen, que poden arribar a fer la vida més interessant, que tot objectiu és assumible quan un s'ho proposa i que qualsevol repte no deixa de ser una redescoberta d'un mateix. Que tot és una circumstància per passar de l'abstracte al concret. D'un propòsit cal acceptar-ne les oportunitats que ofereix, tenir la força per estimar el trajecte tot i que no sigui tal com un se l'imaginava o volia que fos.

Tot ecosistema és molt més complex del que s'observa a simple vista. L'equilibri entre éssers i funcions d'aquestes són indispensables per a l'harmonia de l'entorn. Per tant, és fàcil encaixar-hi un propòsit sempre que no desequilibri el tot. Per demostrar-ho la natura té milions d'exemples, com la relació que tenen els salmons salvatges, que viuen la major part de la seva vida al mar, amb els arbres dels boscos de mun-

tanya. Fa que aquests depenguin directament dels habitants de l'aigua per a un òptim creixement. Un salmó emigra al principi de la seva vida, quan és petit i insignificant, segueix el transcurs del riu per acabar al mar on s'alimentarà, es farà gros i fort per retornar allò on va néixer. A contracorrent s'enfila pel riu fins a la seva capçalera, on acabarà la seva vida dipositant noves vides al riu i retornar el seu cos a la muntanya, que gràcies a la seva alimentació marina aporten una bona dosi de nutrients a la terra que alimenta el bosc.

M'agafo el viatge del salmó salvatge per transcendir tot allò que m'alenteix el trajecte, que em priva d'iniciar amb convicció un propòsit. Sí que puc fer com el salmó de piscifactoria, que va donant voltes esperant que passi alguna cosa des de fora, però també puc recórrer per pròpia voluntat el camí perquè succeeixin oportunitats des de dins.

M'imagino el salmó que viu a l'oceà gaudint de gran quantitat d'aliment amb un espai immens on entrenar per adequar el seu cos al propòsit de tornar allà on potenciar la vida de l'espècie. Estimula la ment perquè s'adapti als canvis ràpidament. La seva humilitat fa bona la feina per assolir les fites i acceptar les circumstàncies que toquin viure. Potser acabarà a les urpes de l'os, que l'espera per alimentar-se bé abans de la parada hivernal, però aquell aparent fracàs no deixarà de ser el camí, diferent del que una havia imaginat, però necessari per al desenvolupament de tot. L'aportació de cada individu fa girar la roda de la vida en harmonia, el que l'os no es menjarà serà per a altres una oportunitat, i que dipositaran els seus excrements al llarg del bosc per alimentar els vegetals que alhora alimenten altres éssers vius, perquè nodreixin les vores del riu, i així l'aigua baixi amb alegria i plena de nutrients fins al mar, que alimentaran els éssers que facilitaràn el retorn dels salmons.

Si busques propòsits per a aquest any, entrena la ment, qualifica el grau de disciplina per assolir el que et proposes. I fes-ne de tot una oportunitat. No deixis que s'acabi per falta d'atenció, no deixis de viure en l'instant present de manera conscient.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 19-01-2024 al 25-01-2024

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Fas plans pels temps que venen. Normalment, ets més espontani, però ara prefereixes deixar les coses ben lligades. Al sector laboral tocarà ser més cooperatiu, no estàs sol.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Comença una etapa de més protagonisme pel que fa a la feina. Pots tenir més poder i autoritat, però també caldrà establir terminis clars per assolir els reptes proposats.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

S'activa la Casa IX i pots cercar un espai per a l'espiritualitat o per definir millor de quina manera vols viure. La teva ment demana saber més i podries tornar a estudiar.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Cerques l'espai on posar en ordre el teu món interior. Pots rebre una herència, que no ha de ser patrimonial/econòmica. Algú que t'aprecia et deixa importants ensenyaments.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Si tens una relació i les coses no funcionen, o s'arreglen o la tendència serà a deixar-ho. Sorgeixen interessants opcions de negoci en col·laboració amb altres persones.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Possibles canvis al sector laboral. Tot i que tinguis feina podries cercar altres opcions que t'omplin més. Pel que fa a la salut, etapa de visites mèdiques i diagnòstics.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Experimentes canvis en la teva manera de viure les relacions afectives. Amb els fills, sobretot si són adolescents o ja adults, viu moments de gran intensitat emocional.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Plutó a Aquari pot oferir més llibertat. T'enfoques a sortir d'una situació que et fa sentir pres o que no et satisfà, com ara una feina o una relació que ja no funciona.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

S'obre un període per fer contactes d'on poden sorgir bones amistats. Sigues prudent, t'anirà bé mesurar les passes i les paraules. Aposta per millorar estratègies.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Posa atenció a les teves finances, és possible que puguis estalviar una mica més. Venus entra al teu signe i els altres ho notaran. No seria estrany que trenquis algun cor.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

El Sol entra al teu signe, per molts anys! Amb Plutó a Aquari recuperes temes aparcats. Temps per fer canvis d'arrel. Aprofites per fer neteja i llençar el que ja no serveix.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

El sector que més canvis pot patir ara és el de l'economia. Potser t'has d'adaptar a unes noves condicions en aquest sentit. També podries tenir noves fonts d'ingressos.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret i Valls

'El rapto'

De Marco Bellocchio

Intransigència vaticana

El veterà cineasta Marco Bellocchio no deixa la primera línia cinematogràfica i presenta un nou film ple de contingut, *El rapto*, coescrit per ell mateix i Susanna Nichiarelli. El cineasta italià sempre s'ha mostrat preocupat per qüestions polítiques tal com va posar de manifest la seva anterior proposta, *Exterior noche* (2022), projecte televisiu que completava conjuntament amb el llargmetratge *Buenos días, noche* (2004) el seu interès per un tema nacional com el segrest i execució d'Aldo Moro per les Brigades Roges.

Bellocchio ens deixa a *El rapto* un sòlid, ric i contundent film històric sobre la intransigència del papat romà a la segona meitat del segle XIX a partir del segrest del nen de 7 anys Edgardo Mortara l'any 1858, al barri jueu de Bolonya, després d'una ordre de la Santa Inquisició. L'excusa per a la seva retenció era que el nen havia estat batejat en secret per una noia del servei domèstic quan només era un nadó. A més, la llei papal resultava inflexible en el punt que un nen batejat ha de rebre una educació catòlica. Un melodrama sostingut sobre un acte de violència tremendament agressiu que destrossa la vida

dels pares d'Edgardo, de fe hebrea, desconcertats i impotents per recuperar el seu fill Edgardo (Enea Sala), el qual ha estat traslladat en secret a Roma.

A mesura que el nacionalisme italià reunifica el país i foragita l'autoritat papal a ciutats com Bolonya el 1860, els pares podran portar a judici la Santa Inquisició local, però no podran aconseguir la restitució del seu fill. Els pares hauran d'esperar a l'alliberament de Roma el 1870, però aleshores ja serà massa tard perquè Edgardo (Leonardo Maltese) ha deixat de ser un nen i s'ha convertit en un jove capellà catòlic, devot fervent del sant pare, Pius IX (Paolo Pierobon), el seu segrestador.

Ara és quan Bellocchio aprofita per retratar en tota la seva profunditat i amplitud el trasbals interior de la conversió catòlica d'Edgardo confrontat al dolor i el patiment dels seus familiars. Bellocchio ens deixa una obra dura, densa, i alhora captivadora, sobre el fanatisme religiós. Un film majestuós de realització brillant amb un gust exquisit pels enquadraments i per la reconstrucció d'atmosfera.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

El Espejo Negro arriba a Montmeló amb 'El verdugo'

'El verdugo'. Companyia El Espejo Negro. Sala Polivalent de La Torreta, Montmeló. Dissabte, 20 de gener, 19.30h.

La reconeguda companyia El Espejo Negro presenta aquest dissabte a Montmeló l'espectacle de marionetes per a adults *El verdugo*. Àngel Calvente s'ha encarregat de fer l'adaptació teatral i la direcció d'aquesta obra amb guió original de José Luis García Berlanga i Rafael Azcona. L'any passat va fer 60 anys de l'estrena de la pel·lícula.

L'òpera 'Carmen', a Torelló

'Carmen', amb la Camerata Lírica. Teatre Cirvianum, Torelló. Diumenge, 21 de gener, 18.00h.

Carmen, de Bizet, una de les òperes més representades a tot el món i que conté algunes de les melodies més populars, arriba aquest diumenge al Cirvianum de Torelló de la mà de la Camerata Lírica, sota la direcció artística de Rodolfo Alberó i la direcció musical d'Iván Martí.

CINECLUB

CINECLUB VIC
Dimarts, 23 - 20h
VO en turc amb subtítols
Espai ETC

'Els ossos no existeixen'

Iran, 2022. Dir.: Jafar Panahi. Dues històries d'amor paral·leles (una parella que vol fugir de l'Iran i una noia que es nega a casar-se per seguir la tradició) on els desitjos es veuen frustrats a causa d'obstacles ocults i inevitables, la força de la superstició i la mecànica del poder. Aquesta és, potser, la pel·lícula més valenta i complexa de tota la filmografia de Jafar Panahi. Una comèdia dramàtica que atrapa l'espectador provocant més d'un somriure i on es confonen realitat i ficció. Filmada amb el seu estil habitual (naturalista, directe i de to semidocumental), el director es posa davant la càmera i ens ensenya com és la seva vida quotidiana. Al mateix temps, denuncia sense caure en el victimisme la societat iraniana, faltada de llibertat però aferrada a les seves tradicions.

AC GRANOLLERS
Divendres, 19 - 19h (VO)
Dissabte, 20 - 18h i 20.30h
Diumenge, 21 - 19h (VO)
Dilluns, 22 - 19h (VO)
Cinema Edison

'Perfect Days'

Japó, 2023. Dir. Wim Wenders. Drama. La cinta ens explica la història d'Hirayama, un home senzill i afable que gaudeix d'una vida molt tranquil·la i senzilla. Treballa com a personal de neteja de bidets a Tòquio. Per ell, la perfecció d'un dia és quan no hi ha sorpreses i tot es repeteix de manera tranquil·la i ordenada. Fora de la seva estructurada rutina diària, gaudeix de la seva passió per la música i els llibres. Li encanten els arbres i els fa fotos. Una sèrie de trobades inesperades revelen a poc a poc més sobre el seu passat. Una pel·lícula senzilla que busca retratar la bellesa de les petites coses, sense gran ostentació ni girs de guió. El seu missatge és clar: la bellesa del que és senzill i les petites coses són les que fan que la vida valgui la pena.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Tan fervent i entregada com la passió que alguns mostren per l'esvàstica / 2. Parar el carro, sobretot en cas de semàfor. Pífia denunciada per l'ordinador / 3. Trident desmanegat. Vora lacustre per retre homenatge al mestre Carles. No gaire gros / 4. Tractarà els rècords com si fossin ous. Prou nociu per deformar completament una sirena / 5. Unió de Nacions Úgriques. Deixo algú ben tolit / 6. Perfil de noia que menja pa de règim. Si no fos al Perú podria ser Mali / 7. Als reis medievals se les bevien com aigua dolça. El capciró del dit / 8. Avis fent marxa enrere per Reus. Polir l'estil fustaci de la famosa Núria la corresponsal (ja retirada) / 9. Enmig de molt. Ronca de mala manera, el traficant. Un capicúa dins l'intestí / 10. Tu mateix, si és que camines. Com a regla general, ocultar la presència d'en Ramon / 11. Cap de rata. Groc de naixement. Escassa utilitat / 12. L'adverbi omnipresent. Posposi, endarrereixi / 13. Viatge d'anada del pèndol. Els que de vegades no ens el deixen veure són els arbustos.

VERTICALS: 1. Objectes del desig dels grecs en autobús. Tan segur d'ell mateix que no li falta de res / 2. Nota del redactor. Elimini, extermini. Riu que no desemboca / 3. Quatre barruts bramant a les orelles de l'audiència. En qüestions d'oci sol ser monotemàtic / 4. Casar via Imedio. És a Udine com el Barça a Barcelona / 5. Per culpa del rodolí sempre ha anat mal calçat. Escaus a uns adéus molt pitius / 6. Ràbia contra el capital britànic. Diarrea en ple pavelló. Marxa de Bescanó / 7. I entra a Arbúcies.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

No es refereix a l'amic tal o qual sinó al tàlem. Joia per la recuperació de la vista / 8. Hi baixen els de l'Hotel Boix a recollir la truita. Varietat de cautxú vulcanitzat molt apreciada a Cuba / 9. Sofà que queda de conya a les galeries. Verro capaç de fer el pi / 10. Símbol irradiador. Uns ho saben fer només respirant, a altres els cal pensar. Emmarquen la reunió / 11. L'única herència per la qual no ens barallem amb els germans. Mesures de capacitat arabesca / 12. Contrasenya pel tatanet. Després de banyar-s'hi a l'emperador li sortí un tic.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: difícil

				9		4		5
						6	3	
2							7	
	4	7	5			1	8	
	2	8			7			
6	5			4				2
5			3	7		2		
7		9		6		3	4	
		2	8					

Dificultat: molt fàcil

			5	3		8		
5			6	8	7		2	
						5		
1				6	4	2	3	8
2	3	6		5	9			7
8	7	4		2	3	6		
	4			7	8			
		3	4	9	5			
	2	8					4	5

QUADRE NUMÈRIC

	-	7	+	5	0
+		+		+	
3	+	1	-		-2
-		-		-	
	+	9	-		5
1		-1		3	

SOPA DE LLETRES

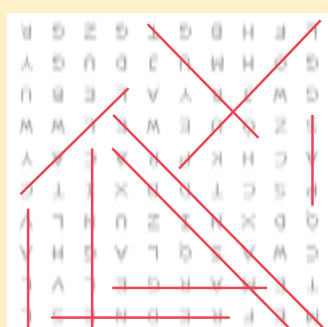
M	E	F	R	E	D	N	E	S	L
T	E	M	A	R	G	E	L	V	L
C	W	A	S	Q	L	A	G	H	A
Q	D	X	N	I	Z	U	N	L	V
P	S	C	T	D	B	X	I	T	C
A	C	H	K	P	R	A	C	A	Y
S	Z	Ó	U	E	W	E	L	W	W
G	W	J	R	Y	A	L	E	B	U
G	O	H	M	U	J	D	U	G	Y
L	F	H	B	G	T	G	Z	G	R

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Abisme
- Cingle
- Llac
- Marge
- Meandre
- Pas
- Pujol
- Sender
- Turó
- Vall

SOLUCIONS

	3	-	7	+	5	0
5	8	-	9	+	4	
-2	6	-	1	+	3	
	+	9	-		5	
1		-1		3		

3	6	2	8	1	4	9	5	7
7	1	9	2	6	5	3	4	8
6	5	8	4	3	7	9	2	1
6	5	3	1	4	8	7	9	2
1	2	8	9	3	7	5	6	4
9	4	7	5	2	6	1	8	3
2	3	6	4	5	1	8	7	9
4	9	5	7	8	2	6	3	1
8	7	1	6	9	3	4	2	5

Dificultat: difícil

7	2	8	3	1	6	9	4	5
6	1	3	4	9	5	7	8	2
9	4	5	2	7	8	1	6	3
8	7	4	1	2	3	6	5	9
2	3	6	8	5	9	4	1	7
1	5	9	7	6	4	2	3	8
3	8	2	9	4	1	5	7	6
5	9	1	6	8	7	3	2	4
4	6	7	5	3	2	8	9	1

Dificultat: molt fàcil

C	S	O	B	A	T	A	S	O	I	C	T	I	C
I	R	R	E	U	A	T	A	R	D	I	A	R	D
U	T	I	C	I	A	T	I	C	I	A	T	I	C
A	R	M	A	N	O	N	A	R	M	A	N	O	N
I	L	L	I	L	I	L	I	L	I	L	I	L	I
A	R	I	B	O	O	T	A	R	A	R	I	B	O
D	S	M	E	L	S	D	S	M	E	L	S	D	S
S	I	L	L	I	M	A	S	I	L	L	I	M	A
U	N	U	L	E	I	N	U	L	E	I	N	U	L
E	N	I	G	E	N	I	E	N	I	G	E	N	I
R	A	T	R	A	V	A	R	A	T	R	A	V	A
E	R	R	O	R	E	R	R	O	R	E	R	R	O
A	S	T	I	C	A	S	T	I	C	A	S	T	I